

GASTRIT KASALLIGI

Beshariq Abu Ali ibn sino nomidagi

jamoat salomatligi texnikumi o'qituvchisi

Sultonmurodova Maftuna Soxobidin qizi

Annotatsiya: Gastrit – bu oshqozon shilliq qavatining yallig'lanishi yoki shikastlanishi bilan kechadigan kasallikdir. Ushbu kasallik o'tkir yoki surunkali shaklda bo'lishi mumkin.

Kalit so'zlar: Gastrit. O'tkir. Surunkali. Parhez

Аннотация: Гастрит – заболевание, характеризующееся воспалением или повреждением слизистой оболочки желудка. Это заболевание может быть острым или хроническим.

Ключевые слова: Гастрит. Острые.

Annotation: Gastritis is a disease characterized by inflammation or damage to the mucous membrane of the stomach. This disease can be acute or chronic

Key words: Gastritis. Acute. Chronic. Parches

Dolzarbliqi. Gastritning dolzarbliqi oshqozon-ichak kasalliklari orasida keng tarqalganligi va turmush tarzi, ovqatlanish odatlari hamda stress darajasining oshishi bilan bog'liq. Bu kasallik nafaqat rivojlanayotgan mamlakatlarda, balki iqtisodiy jihatdan rivojlangan davlatlarda ham tez-tez uchraydi. Quyida uning dolzarbliqi asosiy jihatlari keltirilgan

Gastrit (lotincha gastritis, qadimgi yunoncha gaster „oshqozon“) it is „yallig'lanish“ oshqozon shilliq qavatidagi paydo bo'ladigan yallig'lanish yoki distrofik o'zgarishlar. Kasallik ushbu a'zo vazifalarining buzilishiga olib keladi, shuningdek epiteliya hujayralarining atrofiyasi rivojlanib ularni o'rniga biriktiruvchi to'qimalar rivojlanadi. Bakterial infeksiya: Ko'pincha *Helicobacter pylori* bakteriyasi sabab bo'ladi

Gastriti bilan ogʻrigan bemorning oshqozon shilliq qavatining gistologik koʻrinishi

Kasallikning rivojlanishi oshqozonning asosiy funksiyalariga salbiy taʼsir koʻrsatadi. Birinchi navbatda sekretor funksiyasining buzilishiga olib keladi. Statistikalarning fikriga koʻra butun dunyo aholisining yarmida gastrit kuzatiladi. 2013-yilda 90 millionga yaqin yangi holatlar qayd etilgan. Kasallikga chalinish ehtimoli yosh oʻtgan sari yuqorilab boradi.

Gastrit ham boshqa kasalliklar kabi, oʻtkir va surunkali shakllari farq qiladi.

Gastrit morfologik tashxis boʻlib, klinik ekvivalentga ega boʻlmasligi va asemptomatik boʻlishi ham mumkin. Klinik tashxis, bemor tomonidan qilingan shikoyatlar, funksional dispepsiya tashxisiga mos keladi. Bemorda epigastral ogʻriq sindromi yoki postprandial distress sindromi kuzatilsa tashxis aniq qoʻyilgan boʻladi.

. Surunkali gastrit – bu oshqozon shilliq qavatining qayta-qayta yoki uzoq vaqt davomida yalligʻlanishi uchun ishlatiladigan atama. Bu sodir boʻlganda, oshqozon shilliq qavati himoya hujayralarini va funktsiyasini yoʻqotadi.

Surunkali gastritning umumiy belgilari qorinning yuqori qismida ogʻriqlar, shishiradi, qusish, ishtahani yoʻqotish va ovqat hazm qilish buzilishini oʻz ichiga oladi. Oshqozonning tirnash xususiyati tez-tez uchrasa-da, bu har doim ham surunkali gastritning alomati emas.

Surunkali gastritning bir necha turlari mavjud, ular turli sabablarga koʻra tasniflanadi:

A turi oshqozon hujayralarining oʻlishidan kelib chiqadi va saraton, anemiya va vitamin etishmasligi xavfini oshirishi mumkin.

B turi *H. pylori* bakteriyalaridan kelib chiqadi va uchtasi orasida eng keng tarqalgan.

C turi oshqozon shilliq qavatining eroziyasiga olib kelishi mumkin va yalligʻlanishga qarshi dorilar, alkogol yoki safro kabi kimyoviy tirnash xususiyati beruvchi moddalar tufayli yuzaga keladi.

Surunkali gastrit xavfini ko'rib chiqishda turmush tarzi va ovqatlanish odatlari muhim ahamiyatga ega, chunki ular oshqozon shilliq qavatidagi o'zgarishlarga ta'sir qilishi mumkin. Chekish, spirtli ichimliklarni uzoq muddat iste'mol qilish, ko'p yog'li yoki ko'p tuzli dietaga ega bo'lish kabi faoliyat surunkali gastrit rivojlanish xavfini oshiradi.

Surunkali gastrit litsenziyalangan shifokor orqali bir qator testlar orqali tashxis qilinadi. Gastritni davolashning eng keng tarqalgan usuli surunkali gastrit turiga qarab o'zgarishi mumkin bo'lgan dori-darmonlar va dietani o'zgartirishdir. To'g'ri davolanmasa, surunkali gastrit yillar davomida davom etishi mumkin, shuning uchun surunkali gastrit belgilari saqlanib qolsa, darhol shifokor bilan maslahatlashish muhimdi

Dori-darmonlar: Nonsteroid yallig'lanishga qarshi vositalar (aspirin, ibuprofen) oshqozon shilliq qavatiga zarar yetkazishi mumkin.

Ovqatlanish odatlari: Achchiq, nordon yoki qattiq ovqatlar, spirtli ichimliklar ortiqcha iste'moli.

Stress va asabiy zo'riqish: Uzoq davom etuvchi stress gastrit rivojlanishiga sabab bo'ladi.

Avtoimmun jarayonlar: Immun tizimi oshqozon shilliq qavatiga hujum qilishi mumkin.

Refluks: O't suyuqligining oshqozonga qayta tushishi.

Belgilari:

Qorinning yuqori qismida og'riq va noqulaylik.

Ko'ngil aynishi yoki qayt qilish.

Ich ketishi yoki qabziyat.

Oshqozonda yonish yoki achishish hissi.

Ovqat hazm qilish buzilishi.

Odatda och qolganda yoki ovqatlangandan keyin kuchayuvchi og'riq.

Davolash:

1. Dori-darmonlar:

2. Antatsidlar (oshqozon kislotasini neytrallash uchun).

Proton nasos ingibitorlari (omeprazol, pantoprazol).

H. pylori infeksiyasida antibiotiklar.

Parhez:

Achchiq, nordon, yog‘li ovqatlardan saqlanish.

Spirтли ichimlik va tamakidan voz kechish.

Ratsionga qaynatilgan, bug‘da pishirilgan va yumshoq ovqatlarni qo‘shish.

Hayot tarzi o‘zgarishi: Stressni kamaytirish, muntazam ovqatlanish va zararli odatlardan voz kechish.

Oldini olish:

Sog‘lom ovqatlanish odatlarini shakllantirish.

H. pylori infeksiyasini erta aniqlash va davolash.

Qorin sohasidagi noqulaylik his etilganda shifokorga murojaat qilish.

Agar belgilari kuchaysa, gastroenterolog shifokoriga murojaat qilish lozim..

Foydalanilgan adabiyotlar:

1.Klinik gastroenterologiya asoslari;Muallif: S.B. Xolboyev.

2.Ichki kasalliklar;Mualliflar: Y. Arslonov, T. Nazarov. A. Gadoyev.

3.Internet ma’lumotlari.